

Skolefonden; jeg er overbevist om, at man med Tiden vil blive nødt til at gaae i en lignende Retning, hvad enten man vil gaae saa vidt, som Forslaget eller ikke. Dernæst er der ogsaa en anden Side af Sagen, hvorfra Betragtninger maae anstilles, og som jeg troer ligeledes anbefaler Forslaget. Det er med Hensyn til Lærerne selv. Saaledes som Forholdene nu ere, ere Adjunkterne lønnet med fra 500 Rbd. til 1000 Rbd. med Sædtillæg. Det er en meget respektabel Bøn for en yngre Mand, men med Hensyn til en ældre Mand vil man see, at den vil være temmelig utilstrækkelig; men dog er Lønnen saaledes stillet, at den, om jeg maa sige det, frister eller idetmindste kan indeholde en Opfordring for Mangen til at blive ved at gaae Skoleveien, som maaskee egentlig ikke er den Vej, han finder stort Nald til eller er bedst stillet til, men hvorved han dog finder sit Udkomme, og i hvilken Stilling han derfor bliver staaende, indtil han tilsidst bliver saa gammel, at det er for silbigt at komme andre Steder hen. Man visiterer derved at faae et Antal Lærere, som overveiende ere ældre Personer, og at faae et uforholdsmæssigt lidet Antal yngre Lærere, hvorimod det er aabenbart, at det ved saadanne Anstalter netop er uønskeligt, at der maa være en rigelig Tilgang af yngre Kræfter; det er imidlertid paa den anden Side ganske vist ogsaa et Hensyn, der maa tages, at der navnlig i de vigtigste Fag er saadanne Lærere, der have en meer end almindelig Grad af Dygtighed, og som kunne blive længere Tid ved Skolerne, fordi for ofte veylende Personer ville bringe Usikkerhed i Underviisningen. Men netop disse Hensyn troer jeg ere syldestgjorte ved det Forslag, der er stillet af os, idet der efter dette vil være 36 Overlærere, det vil sige 36 faste og bedre gagerede Lærere, hvorimod de andre Lærere ville være uden kongelig Ansættelse, og sølgelig udgjøre et løsere Element, saaledes at de kun kunne betragte denne Stilling som forbigaaende og altsaa, idet de gaae ind i den, strax vide, at de maae være betænkte paa at søge andetsteds hen efter færre eller flere Lars Forløb; de ville ikke kunne fristes til at staae sig til No, men maa være betænkte paa, hvorledes de kunne komme ud af det i deres ældre

Dage. Med Hensyn til den Sum, der er opstillet som den runde Sum, hvormed disse ikke fast ansatte Lærere skulle lønnes, vil jeg anføre, at den kunde forbedres saaledes — det er jo ikke sagt, at Fordelingen vil blive saaledes, — at der af det Antal af 84 Lærere, der vilde blive at lønne af Summen, kunde være 8, der fik 800 Rbd., 12 der fik 700, 32 der fik 600 og 32 der fik 500 Rbd. — Den Invending, der kan gøres mod Forslaget, er ganske vist den, som den høitærede Minister ogsaa har gjort, nemlig at det jo maaskee kunde være tvivlsomt, om man fik saadanne Lærerekræfter, som man kunde være tjent med, til at gaae ud i Provindsferne, til de forskjellige Steder i Landet, hvor der findes lærde Skoler, naar man ikke lønne dem høiere, end det kunde stee med den runde Sum. Der kan naturligvis ikke anføres nogen overbevisende eller sikker Grund for eller imod denne Invending; det er Noget, som Enhver maa bedømme efter, hvad han anseer for at være sandsynligt eller mindst sandsynligt; jeg troer imidlertid ikke, at der er stor Fare i saa Henseende. Jeg troer, at der er et saadant Antal af Personer, stillet til at udøve den Lærergjerning, her er Tale om, at man vanskeligt og neppe vil komme i Forlegenhed; man kunde jo ialtfald gjøre Forsøget, og skulde det vise sig, at man kom i Forlegenhed, saa var man jo istand til at rette Forholdet ved noget at forsøge Antallet af de fast ansatte Lærere. Jeg troer saaledes, at det af os stillede Forslag har saadanne Sider, som anbefale det særdeles meget til Betagelse. Imidlertid har jeg for min Person, og saavidt jeg veed, ogsaa de andre Forslagsstillere, heller ikke ifinde absolut at fastholde det i dette Øieblik imod den høitærede Ministers bestemte Modstand, saaledes at hvis Ministeren, som det forekom mig, at han gjorde, erklærede sig absolut imod det, saa kunde det maaskee strafalbes af Forslagsstillerne. Jeg har imidlertid ingen Bemyndigelse til at tage det tilbage, og kan altsaa ikke gjøre det, men stete det, vilde det være ønskeligt fra Ministeren ialtfald at faae et Tilfagn om, at man vilde tage Spørgsmaalet under en saadan Overveelse, som gav Haab om, at man fra selve Ministeriets Side vilde komme med Forslag, der gif i samme Retning.